

Laptulajdonos:
Örv. VÁKÁR LAJOSNÉ
 Felelős szerkesztő
RÉSZERGH VIKTOR
 Kiadóhivatal:
 VÁKÁR könyv- és papírkereskedése Cikasszerdán, hová a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyen számla ára Let 2.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Működési ár:
 Egém évre Let 100.—
 Félévre „ 80.—
 Negyedévre „ 40.—
 Kalföldre egy évre „ 400.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
 Kéziratok nem adának vissza
 Nyilvántári közlemények díja soronként Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

A Katolikus Népszövetség társadalom- és nevelés-tudományi tanfolyama Gyergyóalfaluban.

(Alfalu, 1933 augusztus 31)

Aki először jár Alfaluban, azt hiszi, hogy egy alföldi nagy községben van: sima, mint az asztal — a mint mondani szokták. Pedig körös körül, messzebb — hárcék, hegyek sötétlenek; ölkében a gyergyói medence s ebben Alfalu. A közelmúltnak, önző emberi indulatok és szenvedélyek szállta tragikus árnyait valami jótékosny derű, áldás: meleg úzte el és váltotta fel: a hitnek és tudománynak szelíd fénye és melege. Alfaluból egyszerű békéjnyparti Athén lett (mint Kolozsvárt hívtuk volt valamikor a Szamos partján): tudósoknak és nagy diákoknak gyülekező helye. Mily csendes, békés, egyszerű a hit és tudomány világa és mégis — milyen hatalmas erők áramlanak benne! a borús időben is napfényt varázsoltak Alfalu fölé.

Asztal is hirtelen ide össze a kath. népszövetség a tanítókat, tanárakat, papokat és más érdeklődőket, hogy hitvallomást tegyenek, a keresztény hit fényénél a tudomány forrásából miről többet merítsenek, a rossz időkben is minél jobbak és erősebbek legyenek a maguk köré is mindenfelé erőt, bizalmat, reményt sugározzanak. Az egész tanfolyam a mind nagyobb lendületnek induló kath. akciónak szellemében folyt le s ennek az akciónak volt egyik megragadó, messze kiható cselekedete. Kérdőkat és hallgatókat egyaránt a keresztény világnézet győzelmese, megváltó és megszabadító erejében való mélyeségen hit és meggyőződés hatotta át s éppen azért az egyszerű falusi káptalanterem kiciny katedráljáról nemcsak ismeretek fradtak szót, hanem a hit világossága, a meggyőződés ereje s az áldozni, tenni, alkotni kész akarat lendülete.

Az előadások, melyek közleltek korunk égető problémáinak, valamint a megbeszélések is — nagyjából három kérdéscsoport körül mozogtak: szociológiai, nemzetgazdasági és jogbölcséleti, aztán nevelésügyi s végül egyesületi és szervezkedési kérdések. Mladegyik csoport köréből levezethetünk néhány termékeny, messze világító gondolatot.

1. A szociológiai és gazdasárpolitikai előadások kapcsán kitűnt, hogy a hosszú időn át uralkodó s a szervezkedő szabadkőművességgel egy gyékényen áruó hazug liberálisizmus — mely urrá tette a korlátlan önzést és kapzsiságot (s így közvetve világra hozta kivádon elkerült torzszülöttjét, a — bolszevizmust), mely nem foglalt semmiféle állást az erkölcs és élet nagy problémáival szemben, hanem szöndergett a közömbösség kényelmes párnáján vagy legföljebb a kételey finyvar mosolyára torzult az arca (s így az ó keldérodindult el a másik drága cseméje is: az erkölcsi nihilizmus) — s amely pusztító haraggal csak akkor horkant föl, ha az aranysekk mellett álmat savaral merte valaki — ez a liberálisizmus csödbe jutott: az utolodkat rugja. Vele együtt csödbe került az ő szellemétől átitatott társadalom is. A norvég drámáiról, Ibsen, traktusok, metssz fényvel villantott bele a társadalom fradésgyöbe, bűnéibe, rothadásába az ő társadalmi tragédiáiban s a komor rajz e öre vetette a bukás árnyékát. A liberálisizmus, midőn kivált a gazdasági életben, mit nem törődött a vallás mélyeségeiből táplálkozó erkölcsi világnézet korlátlan érvényű törvényével, végző eredményképp a felidézése a mai fojogató gazdasági válságot. Csak a földre nézett, az égre nem s egyenes rövid földi paradicsomból az egész emberiség sötét pokla lett. Határtalan piff-szkedésével, puffdó: göggyével és mértéktelen önszűsével előhívta a rombolás szellemét s most képtelen visszaparancsolni őket.

Az uralkodó válság nemcsak gazdasági, hanem főképpen — erkölcsi. Ez egyben megmutatja a megoldás, a kibontakozás útját. Vissza kell vinni az erkölcsi törvények érvényét és hatalmát a gazdasági életbe, az egyesek, a családok, a nemzets, az állam és kivált az — államférfiak életébe. (Milyen erkölcsi megítélés alá eshetik pl. H. riot, Ismert francia államférfi, aki a hírek szerint, nem mutatjuk, mi okból, hízleget Szatallnak aktör, midőn közismerten a szovjetrendszer visszahúzást véges egy nemzet vonagló testén s midőn e rendszer agryemes tervei miatt csak egy félév alatt 10 millió ember esett a legborzalmasabb éhbálál áldozatául, nem is szólva ama millió tömegről, amelyet a GPU golyó és a deportálás küldötték a másvilágra?) Egyesek és nemzets életét rá kell állítani a keresztény világnézet egyedül boldogító, egyenesen haladó s az örök élet aszépésébe ivelő útjára. Még kell értenünk Monterquieu nev, a nagy állambölcsezőnek a világosan látó főnek nagyszerű gondolatát: A keresztényiség, bár a boldogságot a talvilágra ígéri, mégis a legalkalmasabb arra, hogy már itt a földön megadja számunkra azt.

S valóban, aki nem alszik, hanem figyel, hall-

hatja ut, ellenállhatatlan, a világot megújító erők előtérésének a dübörgését. A megváltó keresztény gondolat két nagy pápa, XIII. Lóo és XI. Pius, a Szentlelek sugallta irásából, az u. n. szociális körlevelekből elindult világhódító útjára s ma már hatalmas táborba van, melynek szemében a biztos győzelem reménye csillog. Aki nem akar önző és gyáva lenni s parazita módra meglepülni, annak — ha a kereszt jegyét viseli a homlokán — bele kell állania ez áramlat hódító sodrába s különösképpen kell támogatnia annak a legélen álló frontarcosát, a — keresztény sejtőt. A keresztény sejtő nekünk nemcsak útjág, hír, szeszácó és szórakozás, hanem élet, szellem, lélek és lélekáradás, emelő, lendítő, irányt mutató erő, a napi sejtő betűinek ordító tengerében elmeneknek és szívünknek világító tornya, egyéni és nemzeti nagy értékeinknek páncélos vérteszű védelmezője. Aki ezt tudja, az nem fog saját pénzén vásárolt feyvert adni az — ellenség kezébe.

As államok gépezetele is azért reccszenek az egész világon, mert igen kevés van a vezetásban a keresztényiség békét, őszszhangot teremő szellemétől. Az állam-talmai felfogás még most is abban a pogány római tévedésben terpeszkedik, hogy az állam mindon jogokat a forrásra. Pedig vannak Isten adta, szembert méltóságánál, magasabbrendű hivatásánál fogva megillető természetes jogok — mint a tulajdonjog, a sajátos nemzeti kultúrának és anyanyelvnek szent joga — melyek az államok és állami teóriák felett állanak s ha az állm ezeknek elajomására tör, akkor önmagával, céljával jut őszszelűközésbe: mert nem a polgárok vannak az államért, hanem az állam a polgárokért. S az állam legfőbb feladata és célkitűzése — valamennyi polgárának a lehető legnagyobb boldogulása s mikor az u. n. nemzeti állam, a nemzeti gondolatnak egyoldalú tulzása bahtásával és vak eltorzításával, tőzzel vassal egy szinre akarja szűrni minden más anyanyelvű polgárát is, akkor voltaképpen azokat a legmelyebb alapokat támadja meg, amelyek az sejtő nemzeti léte nyuszik. Ha igaz az, hogy — sa'us republicae suprema lex esto — mint a romáiak mondták — a haza údve az állam legfőbb törvénye, akkor igaz ez is: salus civium esto lex suprema reipublicae — legyen az állam főfő törvénye a polgárok údve is.

2. A nevelést haasa át az egész vonalon: a családban, iskolában, az életben mélyeséges szociális szellem, mely a felebaráti szeretet örök parancsából és forrásából táplálkozik. Kivált az iskola telitse meg az ifjuság lelket mély szociális érzülettel a éreztesse vele a keresztény világnézet mind a hittrral, őrvényével és megpróbáltatással dacoló s mindeseket áthidaló győzedelmes erejét.

A modern nevelési irányzatnak, az aktív iskolának vagy a tett iskolájának szellemétől vigylünk be annyit az iskolák régi rendszerébe, passzivitásába, amennyit csak tudunk. Ez friss, új árammal tölti meg a régi iskolát. A gyermek, az ifjuság élénk, fiatal lelkében a dinamikus erőnek egész feszültsége és áradata szitong: adjunk alkalmat az erőnek az öntevékenységre, a kezdeményezésre, minden esekett ragadjunk meg az érdeklődés felkeltésére és ébrentartására, rá kell mutatnunk a tudás, az ismeretek gyakorlati értékére, hogy így valóban igaz legyen a régi mondás: non scho'ae, sed vitae discimus — et docemus — hogy adhaszon az iskola az életnek, mély erkölcsi apokban gyökerező, de kezdeményezésre, tette, alkotásra kész, bátor, magabizó, a tevékenységtől nem húzódozó, a jég hátán is megélni tudó, aktív ifjuságot.

3. Az egyeteli élet terén és a szervezkedésben u. n. fanatikus emberekre van szükség: úgy érijük ezt, hogy akik mintegy rajongói az elvállalt munkának — élet halál kérdés rájuk néve egy-egy nagy gondolatnak, valamely szent ügynek a dadála. Ide kellenek astán, nem a szép szavak, hanem a — szöp tettek. A temesvári munkászervezőknek, a lelkes P. Lászlónak és segítőitársának, dr. Rajka Géza tanárnak munkája messze vonzó példa lehet mert itt a tettek beszélnek: rövid idő alatt 3 ezer emberrel megteremtették a kath. munkásszövetséget.

4. Aki munkára vállalkozik valamely téren — már pedig erre bőven van alkalom s az elbusódás ma különösen mlaestást jelent — annak feszülő energiákon és pozitív akaraton kívül mythikus hit lobogjon a szemében. Es a kivételes egyéniségeket jellemző, távoiba rőppenő tekintet, es a csodás erő teszi réssben érthetővé egy Mussolini, egy Hittler rendkívüli pályafutását. Es a hit kudarcot, bukást nem ismer; es csak egyet ismer: sikert, eredményt, győzedelmet. Es a tehetség és akarat, melynek energiáit ilyen hit feszíti — csodákat tud művelni.

Az előadók sorában jól ismert, kiváló neveket találunk: Dr. György Lajos, akadémikus, egyetemi

magántanár, neves irod. történész; Dr. Su'yok István, csiki képviselő, jeles publicista; Dr. Gyárfás Elemér, csiki szenátor, az erdélyi magyarságnak gondviselés-szerű, nagytehetségű, kimagasló politikai veszőre; Márton Aron, az egyetemi ifjuság tüzeslelkű hitászónoka és szociális vezetője; P. László, a temesvári híres munkászervező és az ő jobbkeze, Dr. Rajka Géza tanár az okos szónok és helyes tetteke emberke; Sándor Imre, a Népszövetség lelkes, áldozatkész, az igaz ügyért fáradhatatlan, kiváló igazgatója. A rendezésért őt, Dr. György Lajost és Márton Arózt illet az elismerés. Az alfalvi plebános, Gál Tamás, igaz vendégszeretettel fogadta és helyezte el az érkesőket, részben a saját házában, részben a falu derék gardájánál. Az érkesés ügyét nagy áldozatkészséggel, mintaszserűen intézte ősv. Róth István. Két estét át pedig, Sáfics Mihály tanár vezetése alatt, a kolozsvári egyetemi cserkészek (Málnási, Bors Feri) fakasztották igaz jókedvre s hangos derűre pompás humorokkal, szellemes ötletekkel a tanfolyam résztvevőit. A. V.

Adónyomoruság.

Az adózás állampolgári kötelesség. Az egy közösségben élő társadalom fenntartásának, jólétének, biztonságának alapja az adó.

Az államfenntartásnak es a sarktétele mindenkor kellemetlen terhet jelentett. A háboru utáni időkben azonban egyenesen elviselhetetlen, megnyomorító értelmet kapott.

Különösen ami adórendszerünk és egész nemzetgazdasági politikánk klasszikus példája annak, hogy miképpen lehet a polgár lelkéből kiirtani a közösség iránti áldozatosságot asztaltal, hogy nem vesszük figyelembe az adómorál legelemibb követelményeit sem és hogyan lehet az adóval megrendíteni, tömegfélelembe kergetni az őszszességet, azon kiméletlen rendszerrel, mely évek óta nem törődik senkinek a teherbíró képességével.

Tizenöt esztendő esztelen adóhadjáratának ma késszen a mérlege. Az adóalanyok egyik része kipuszult, elvérzett. Aki megmaradt, az vagyonának töredékével elmenekült, a másik része pedig halálos bizalmatlansággal sajnál minden krajcárt, amit az adóvégrehajtók vértverejtekes munkával és erőssakkal kisének belől.

Most kezd kibomlani a másfél évtizedes balkáni multnak szétszűlesztő eredménye. Az évenként váltakozó kormányok elődjeikről a legfantasztikusabb panamákat és tolvajlásokat hozták forgalomba. Lassan maguk a kormányzati rendszerek vitték bele a köztudatba és győzték meg a közszéleményt arról, hogy az adózó polgárok kemény áldozata elcsusszik a nemzetfenntartó céloktól. A választások, gyakori, évenként megismétlődő szennyében mindenki büntetlenül szórta a másikra a tolvajlás vendjárt, a míg a köztudatba beleverték a legpusztítóbb bizalmatlanságot.

De másfelől gondolkosni kezdett a teherviselő koponya is. Látta, következetesen megfigyelhetette, hogy itt csak elvesznek, a rendszerek csak adót inkasszálnak, de abból vissza nem adnak. A rengeteg utadó mellett a legszegeyen'eljesebb utaink vannak, amelyre soha senki egy kavicsot nem tess le. A nyugdíjalapra óriási pénzek folynak be, a nyugdíjasok pedig éheznek. A nagy adók mellett semmi közmunka, semmi visszatérítés a közjóknak előmozdítására soha a befektetés halvány kísérlete sem történik.

Mit folytassuk tovább. Éveken keresztül látta mindenki, hogy ebek 'harmincadjára jut az az adóáldozat, amelyet rendez gazdaságpolitika mellett, a nemzetimunka fokozására kellett volna időről időre visszafordítani.

Es ma halódunk. Es a jobb sorára érdeemes ország, es a természeti kincsekben dúsgazdag Kánaán a válságok legádsötétebb napjait éli, mert a nemzetben kipusztították a bizal-

mat, a kiméletlen adókkal megölték a munk kedvet és elvették az önbizalmát.

A világválságnak semmi köze nincs a mi tragédiánkhoz. Kiszárolag a hazai viszonyainknak, közérközlőseinknek, balkáni gondolkodásunknak köszönhetjük azt, hogy minden gazdaságunk mellett Európa legszegényebb és legkiszolgáltatottabb országa vagyunk.

Pedig ennek nem szabadna úgy legyen Pálda rá Olaszország, a mai Európának legkiegyensúlyozottabb, legnyugodtabb területe. Ezt nem érinti semmi válság, mert akadt egy Mussolinije, aki megteremtette a legtisztább erkölcsi világrendet, a közéleti tisztességnek magasságában pedig egybefogta a nemzet teremtőerőjét. Kialakította nemzete legpéldásabb bizalmát az uralkodó rend becsületessége mellett. S ma látjuk, hogy ez a bizalom mire képes. A terméketlen sziklás karsztokat népek alatt paradicsommá varázsolja, amely kenyeret ad az olasz nép minden gyermekének. A népjóléti intézmények sokasága nő ki ebből a talajból, amelyben mindenki érzi a róla való gondoskodásnak elhatározó erejét. Élet lüktet a tunya olasz ég alatt, ahol mindenki egy szívvel áldoz, mert holnap két kézzel vissza szőrja áldásait a becsületes állampolitikai irányítás. Amíg máshol külföldi kölcsönökkel nyomorgatják magukat és megalázzák országukat, addig az olasz nép bizalma két nap alatt 400 millió lírával jegyzi tul a vasutjai villamosítására kibocsájtott belső kölcsön értékét.

Románia természeti kincsekben jóval gazdagabb a latin rokonoknál, akiknek műincseken, műértékeiken kívül csupán egy Mussolinijük van. És mégis hol vagyunk mi az életnek attól a lendületétől, amely ma az olasz népet világhatalmi gazdagsághoz juttatta.

Pedig bizonyára itt is nagyon jól tudják és ismerik ennek a szeniális embernek roppant egyszerű nemzetgazdasági elméletét, ami abból áll, hogy a közvagyon szent, amelyhez senkinek nem lehet büntetlenül nyulni. Az az áldozat, amit adó címén a legutolsó olasz polgár hajtson az államkasszába, annak vissza kell kerülnie az olasz nép összességének a javára. Minden bizonnyal. Egy krajcárnak nem szabad illetéktelen helyre kerülnie. S ha kerülné, akkor ott van a példás büntetés, amely soha egyetlen esetben sem maradhat el. A feltétlen közéleti tisztesség s az ebben való közbizalom adja az olasz nép teremtő erejének és felsőbb-ségének mai csodákat mivelő eredményeit.

Tessék követni a példát. Adják vissza itt is ez ország népének is megrendült bizalmát. Bízósítsák arról, hogy mérhetetlen adóáldozatai az ország javára fordítva'nak olyan módon, hogy abból a polgárok munkaalkalmának, jó létének forrásai törnek fel. Lássunk célt, tervet, nemzetiségre való tekintet nélkül, az összes itt élő népek javára. Lássunk kezdeményezést arra, hogy a kivetett adókat meg is tudják becsületos munkával szere'ni a polgárok. Akkor talán rendbe jöhetünk mi is. Mert hiába találja ki az adózás eszerfele nemét a mindenkori pénzügyi kormányzat, ha kereseti lehetőségek beindításáról senki nem gondoskodik.

A gyergyószentmiklósi katolikus nagygyűlés.

A kath. élet és öntudat hatalmas megnyilatkozása.

Szeptember 2-ik és 3-án felemelő keretek között látta vendégül Csikvírmege Románia katolikus társadalmát. Ezeneken a napokon tartotta a Kath. Népszövetség Gyergyószentmiklóson az évi közgyűlést.

A Kath. Népszövetség nagyarányu munkájának és nagyszabásu évi gyűlésének főnaplása óta most másodszor ad otthont és lendületet a csiki talaj, a katolikus hitnek és meggyőződésnek e klasszikus földje.

A kath. szolidaritás minden szeretetével adja oda a csiki vallásos lélek ősi buzgóságát, hogy annak közelségében új életet kapjon a krisztusi szellem utján haladó Népszövetség munkája a világot: hogy a cél a néplélekbe is új, friss életerők áradjanak be a kath. szíveknek az ősi földön történő nagy találkozásán.

A gyergyóalfalvi tanfolyam.

A Népszövetség a nagygyűlést megelőzőn Gyergyóalfaluban társadalomtudományi és nevelésügyi tanfolyamot rendezett. A komoly célú tudatos munkának magyszerű elgondolása: útmutatással szolgálni a nép vezetőinek a legaktualisabb szociológiai, nemzetgazdasági, nevelési kérdésekben, irányítást adni, a tudományos irodalom fegyverével felszerelni a harcba mindenkik, hogy a keresztény világrend ellen irányuló nagy leaszámolásból diadalmasan kerülhessen ki a keresztény krisztusi szellem, a keresztény világszert.

A tanfolyamról egy külön cikkben részletesen lássuk beszámolóink.

A kath. nagygyűlés.

A kath. nagygyűlés több ezer részvevő állandó érdeklődése mellett szeptember 2. és 3-án zajlott le. Bovenetója volt a Népszövetség Ünnepi közgyűlése, amelyen Sándor Imre népszövetségi igazgató jelentése a minden irányba kiterjedő, öntudatos munkának olaszra szóló adatait tartalmazta. A Népszövetségnek jelenleg 174 tagozata és tízezereser rendszeres tagja dolgozik szociális és kulturális célkitűzések megvalósításán.

A közgyűlésen Dr. Boga Alajos málegon emlékezik meg Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király születésének 400 éves évfordulójáról. Bátorryt a lengyel országgyűlés az erdélyi fejedelemséghőválasztotta lengyel királynak. Kiváló képességgel a lengyel nemzetnek aranykorát hozták meg. M. emléket nemcsak az újra feltámadt lengyel birodalom ünnepi nagy szertartással, hanem hálaival idézi azt Erdély kath. magyarsága is, amelynek állandó támogatója volt a Báthory mélyen vallásos hite.

A kulturális és szociális szakosztály.

Dr. Paál Árpád és Márton Aron előadásában a kath. iskolai ügy feladatra, valamint a kiszélesített iskola népszerűsítő programjára mutatnak rá. Izgató érdekesen fejtegetik, hogy iskoláinkért minden áldozatot meg kell hozni, ha biztosítani akarjuk a jövő nemzedéknek hitvallásos szellemét. A kiszélesített iskolának pedig, korhatárt nem ismerve, állandóan a nép között kell élnie, hogy tanítsa és a hitnek öntudatos megvédésére buzdítsa a kath. közönségnek minden egyedét.

A szövetségi gondolat.

és a gazdasági megszervezés kérdése szintén előrendi feladatul a Népszövetség munkatársainak. Dr. Sulyok István és Petrovay Tibor kérdések előadói. Petrovay meggyőződéssel állja, hogy a szociális feladatok terén az egész kath. munka megkezdését a szövetségi mozgalom felé kell fordítani. Szükséges, hogy papjaink mindentől a szövetségek elől álljanak s ahol azok még hiányoznak, azokat szorgalmasan megalkossák. A szövetség a nép gazdasági megszervezésének a legalkalmasabb formája, amely iránt minden rendelkezésre álló eszközzel fel kell érezteni a nép bizalmát.

Az első nap hatalmas anyagot ak felidőzítéséért este a kath. Akadémia magas színpadon a terem estje zárta be.

Gróf Majlath püspök szósata híveibek.

A Népszövetség vasárnap délelőtti díszülésén Majlath püspök mondott megható megnyitó beszédet. Családjának és saját magának életéből említt meginduló tanulságokat arra, hogy miképpen kell minden megpróbáltatás és szenvedés között megnyugvást találni a hitnek éltező örök forrásainál.

Nem vagyok én sem jött-ment — mondotta Erdélynek közszózatában a főpásztor. Karácsony János, a tudós történetíró bebizonyította róla, hogy nem is székelyek leszármazottjai vagyok. Székely vagyok apám után és ezékely vagyok anyám után, aki szentkatonai Csaba leány. Több itt köztetek, történetírókokra is hivatkozva, nem vagyok én sem jött-ment, leghatékó legén. H. nem olyan, akiről jól tudják, hogy az Isten súlyos, igen nehéz időben állított ide, hogy őrizze nektek spáitok örököségét.

Megható szavakban emlékezik meg arról a pererről, amelyet lelketlen emberek indítottak ellene azért, hogy a megmaradt kis vagyonából nem engedje magát kiforgatni.

Majlath püspök visszautasítja az irredenta vádakat.

A püspök ur erősen utasítja vissza az utóbbi időben elénk is s mások ellen is gyakran használtot irredenta vádakat. Mielőtt tett püspökök vagyunk, mondotta Majlath. Én hozdott F. rdinánd király kezebe tettem le a hűség esküt s az eskü tudjátok, hogy szent dolog mindenünk, hát még a püspökök. Úgyemlényesen kijelentem, hogy aki azt mondja, hogy mi nem vagyunk a királynak és az ország törvényeinek őszinte, lojális tisztelői és alattvalói az csúnyán rágalmaz. Mielőtt meggyógyul a király öfalege, emegyék majd hozzá és emondom ezt az ő színe előtt s megkérem: legyen na ezek igazságot veünk szemben, hanem bízzák is bennünk katolikusokban, mint az állam legerősebb támogatóiban.

A püspök ur közvetlen haragu, megrázó erejű beszéde után a díszülés kiérdő szertartással vette körül és ünnepelte Erdélyi főlegszóvű, hívelért mindent feláldozó, feleköt lelkű főpásztorát. A díszgyűlésen azután Székely Balázs torzszóval főbírtól a legfeljők tartott talpraesett, huzdító beszédet a kath. ádózat-készregről, majd Dr. Gyárfás Elemér a katolizmus népfentartó erejétől beszélt minden szertartással megkapó módon. Ezt a beszédet lapunk más helyén teljes egészében közöljük.

A díszgyűlést Fiedler Istvánnak, a Nagyvárad-szatmári egyházmegye m. lyánosan gazdag lelkű püspökének a székely néphez intézett megragadó szavai zárták be.

A nő munkaterülete

A Népszövetség vasárnap délutáni díszülésén Simon Berna tar o t értekes előadást a családi és társadalmi béke címen. Az előadás hatszáz békeszózat. A legelső terület, ahol a béke érdekel a munkát meg kell kezdeni: a gyermek lelke. Csak az igazi keresztény családon és nyáron keresztül lehet a gyermekek megtartani egyházunknak és szeretetnek. Támogassuk a keresztény gyermekmozgalomokat. A keresztény nőnek kötelessége a béke gondolatát szolgálni az egész társadalomban és bizonyítani a keresztény igazságot, amelyek mind a békés társadalmi berendezkedésnek legideálisabb alapjait alkotják. Ugyanezeker

Stottner Andrea szociális nővér „A bolsevizmus elleni küdelmünk” címmel tartott alapos felkészültségre való, tartalmas előadást. A kath. nagygyűlés értékes, felemelő napjait vasárnap este imponáns körmenet zárta be, melyen mintegy 15000 ember vett részt.

Hétfőn, szeptember 4-én a nagygyűlés résztvevői társas kirándulásban tekintették meg a Gyűléselő csodálatos szépségeit, amely alkalmával ünnepélyes tettek között megőrtént a gyilkostól kápolna alapköletétele is.

A napilapok részletesen írtak a nagygyűlés minden mozzanatáról; mi azért csak vázlatos képet nyújtottunk róla.

A katolikusok nagy találkozója férfias, hatalmas megnyilatkozás volt az öntudatos kath. élének.

Gyárfás Elemér mély igazságokat tartalmazó beszédeben élesen látó elme vilárosságával mutatott rá a katolizmus népfentartó erejére. Ez az erő megnyilvánul a hitben, mely nem érdeklődő, hanem erős, a csólossá teszi a lelket; meg a családi élet szentségében, tisztaságában, mely megtudja becsülni a gyermekáldás isteni ajándékát; megnyilvánul a végül a hívő nép lelkének rendezettségében, fejelemzettségében. N. pünkben, mely színpompá, gyönyörű választásban nagy tömegben vonult fel a gyűlésre, ezek az erők működtek s ezen a gyűlésen benne még inkább gyarapodtak.

Mikor a mind ártúrbban hulló erő miatt be kellett vonulni a t. p. omba, ebben a kis epizódban a szónok megkapó szímbolommal látott: ha borús az idő felettünk, ha vész-k törnek ránk, van otthonunk, ahová menjünk, ahol oltalmat, védelmet találunk. A t. p. om ez, hol a hit viláosságára nyul ki beztünk s imára hargoldunk a lelkek. *A hit és ima nyoman pedig felsőbbrendű energiák árúdnak az anyagi világba, megszentelik a földi létet, s így nemcsak az örök életet biztosítják, hanem a legdrágább földi értéket, a családort és a legértékesebb, leghatalmasabb fenntartó és megőrző tényezőivé válnak a nemzeti értékeknek, a nemzeti léleknek.*

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Román belpolitika. Viharos mult hete volt a román belpolitikának. Amint megírtuk Vajda miniszterelnök betegsége kirohantotta a nemzeti párt kebelében duló ellentéteket. A badacsonyi magányába visszavonult Maniu hívei élénk akciób kezdtek. Maniunak közel álló rokona Boila Zakariás volt csiki képviselőjelölt egy kiáltványt adott ki, amelyet a hatóságok azonnal elkoboztattak. A belövetkezett események azt bizonyítják, hogy a titokzatos Vajda—Maniu átféltben ismét Vajda bizonyult erősebbnek. Vajda a történetek után azonnal összehívta a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsát és azon egyhangulag elhatározták, hogy Boila Zakariást és társait a pártszervezetből kizárják. Egyben elítélték foglaltak állást a Maniu csoport pártbontó kísérletével szemben és felhatalmazták Vajdát, hogy a jövőben szigorúan toajon meg minden a Boilához hasonló esetet. Valószínűnek látszik, hogy ezen elhatározás Maniu hívei között nagy tevékenységet fog előidézni, amely esetleg alá is aknázza a kormány helyzetét.

A király teljes bizalmáról biztosította Vajdát és így a mult heten kísértő kormánykrisis befejezést nyert.

Bonyolódik a külföldi adósságok ügye. Amint ismeretes románia beszüntette külföldi tartozásainak idegen valutában való fizetését. Emiatt a külföldi hitelezők között nagy idegesség tört ki. A kormány Titulescut küldte ki hitelezőkkel való párisi tárgyalásokra. Hir szerint a hitelezők csak akkor veszik fel a román delegációval az összeköttetést, ha románia azonnal visszavonja a transfermoratoriumot.

Japán. A japáni ember hazaszeretetről a japán katona vilésségről csodákat lehet hallani. Ez a két erény japánt fölélmestes világhatalomá tette. A világlapok érdekes hírt közölnek újabban a japániak beteges hazaszeretetről. A japán tengerészet olyan torpedóval kísérletezik, amelyet emberi erő irányít egészen a robbanás pillanatáig. Az az ember aki a torpedóban ül az életét áldozza fel a torpedó robbanásával egyidőben. Ehez a kísérlethez kerestek 400 katonát önkéntes jelentkezéssel. Jellemző a japán katona fanatizmusára, hogy az első pillanatokban ötrezen kínáltak fel életüket.

Herriot volt francia miniszterelnök napok óta Szovietországra tartozkodik. A vörös állam rendkívül szívélyesen fogadja a volt francia miniszterelnököt.

A tot néppárt gyűlését Csehszlovákiában esendőrt hortülzettel szétverték. Az esznek buszontól sebesült áldozata van.

Az ötödik német birodalmi nagygyűlést mult vasárnap tartották meg Nürnbergben. Hitler kancellár előtt 84 ezer rohamosztagas vonult fel folytonos ágyudörgés között.

Papen helyettes német kancellár az ősz folyamán Budapestre érkezik, hogy visszaadja Gómbös miniszterelnök Németországi látogatását.

A kisantant tiltársága amely eddig Prágában székhelt a megegyezés szerint december 1-től a székhelyét Bucarestibe teszi át.

A kath. világgkongresszus szept. 7-én kezdődött meg Bécsben. Erre az alkalomra Bécsbe utazott gróf Majlath erdélyi püspök is.

Anglia háborus külügyminisztere meghalt szeptember 7-én. Az elhunyt lord Grey egyike volt a békeszerződések megszerkesztőjének.

Meghalt Leyques francia tengerészeti miniszter 76 éves korában, aki 1920-ban miniszterelnöke is volt Franciaországnak.

Csikaseredő bad, Stefan cel-Mare uoca 22 szám alatt, emeleten, 2 szoba, 1 konyha, október 1-től kiadó.

A katolicizmus népfenntartó ereje

Dr. Gyárfás Elemér beszéde a gyergyói katolikus naggyűlésen, 1933 évi szeptember hó 3-án.

Másfélvétnesed megnehezedett sorsunk terhe alatt nyolcadszor jöttünk össze katolikus seregszemlére...

A testvéri szeretet űzött és hajtott ide, hogy ha már orvoslást és segítséget, kalácsot és aranyat nem hozhatunk...

S mie őit esztémennék a egymásnak bucsut mondának, ugy szeretnék valami szépet, jót, vigasztalót mondani...

A mi székely népünknek sokan mondanak jókat és szépeket manapság.

Nem régtiben olvastam egyik felelős kormányfő nyilatkozatát, hogy egyszerű dolga van a székelységnek...

Csak azt felelte el megmondani az illető, hogy a székely nép fia és leánya azért szóródnak azért a világra...

Egy nagy igazság azonban van ebben a mondásban is az, hogy külső erővel, az élet megnehezítésével...

Fajj elveszíteni egyet és más, ami a miénk volt. Megfajjítjuk utolsó erőnket, hogy legalább a roncokat megtartsuk...

A történelemben látunk népeket, melyeknél éppen a nehéz sors, a keserű megpróbáltatás volt felemelkedésük titka...

Faj a nélkülözés, zokog a nélkülöttség, sir a szegénység. De egy nép sorsa — fennmaradása vagy elűlledése — nem ezektől, hanem annak a népek belső, lelki erőtől függ.

S hogy ezek a lelki erőt kibontakozhassanak a népünk lelkében, ott megerősödjének s onnan semmi külső hatalommal kipurzthatók ne legyenek, ezért kell katolikus székely népünknek mindkét kezével belekapaszkodnia a katolikus világnézet népfenntartó erejébe!

Miben rejlik katolikus hitünknek az az ereje, ami az életben s az életnél megtartja a népeket?

1. A hívő katolikus embernek — erős a lelke. Nem az az erős lelkű ember, aki elbizakodottságában káromolja az Urstent a megbukászárványgömb-felbarájtját...

Ez az erős lelke a hívő embernek, aki tudja, hogy sorsa az Urstentől függ, aki nyugodtan oda fekteti munkáját és fáradozását az Urstent kezébe...

Ez ad erőt arra, hogy járgörés után ismét beakasszuk ekéket a földhöz, tűzvesz u'an ismét felépítjük házunkat s mind a hanyorgatás között megtartsuk új munkára lendítő bizalmunkat.

Egyetlen erős hívő lélek szavakat tud kirántani a kishitőségéből és caüggedéséből s egy nép, melynek erős lelki fia vannak, bármít mérjen rá a sors, el nem pusztulhat.

2. A katolikus nép — utódoikban gazdag nép. Akik ismerik a mai világ társadalmi harcát, jól tudják, hogy egyedül a katolikus egyház az, mely sziklaszilárdan áll őrt a családi élet tisztasága mellett...

3. A katolikus ember tud parancso'ni, mert megtanult engedelmeskedni. És tud engedelmeskedni, mert megtanulta, hogy nagy dolgokat, nehéz munkákat csak pontosan végrehajtott vesényszóra lehet elvégezni!

A katolikus ember tud parancso'ni, mert megtanult engedelmeskedni. És tud engedelmeskedni, mert megtanulta, hogy nagy dolgokat, nehéz munkákat csak pontosan végrehajtott vesényszóra lehet elvégezni!

A mi székely népünk is ezek közül való. A katolikus ember tud parancso'ni, mert megtanult engedelmeskedni...

Már a múlt században ellepték a sok gyermekes székely anyák edzett, erős, okos fiait az erdélyi vármegyékert s ma is közülük kerül ki a területet vezető intelligenciája, birtokossága, papsága, tenitósága.

Békély néplnk főerősége ma is a sok gyermek család.

B családok meg katolikus hitüket, mely őrt áll a székely család tisztasága és szaporasága mellett.

3. A katolikus nép — rendet tart és fegyelmet ismer.

A mi katolikus hitünk a tekintély elvén alapszik. A katolikus egyház korlátok kös szorítja az emberi természetet, rendre szoktatja a féktelen embert, fegyelmezett rajonalba állítja a hivat s alárendel őket azoknak, akiknek küldetésük, Isteni megbízásuk van az ő vesetésükre.

A katolikus ember tud parancso'ni, mert megtanult engedelmeskedni. És tud engedelmeskedni, mert megtanulta, hogy nagy dolgokat, nehéz munkákat csak pontosan végrehajtott vesényszóra lehet elvégezni!

Egy kis csapat, mely rendet és fegyelmet tart, erősebb százszor akkora lömögnél s nincs oly nagy emberhadaezeg, mely eszt ne szillenék, ha abban mindenki a maga feje után akar vesérkedni, a maga után járni és senki a más szavát meg fogadni nem akarja.

Ha akarjuk, hogy székely népünk erős, ellenálló, életképes legyen és eszt ne hulljon a rázudu ó csapások alatt, becsüljük meg katolikus hitünket, mely rendre és fegyelmeze nevel minket!

A mi katolikus egyházunk azonban nem valami elképzelt láthatatlan dolog, amit egyesek kitaláltak s cifra szavakkal felkeszítettek, hanem — élő valóság. Van és él, első sorban mi bennünk, de nemmel is látjuk vesetésünkre rendelt szolgálókat és apostolait, papjainkat és püspökeinket!

Amit nem az a jó gyermek, aki csak az iskolában tudja hibátlanul elmondani, hogy mit rendel az Isten negyedik parancsolatja, de otthon visszafélele szűlőnek, hanem az, aki alázatossan kezét tud csókolni edesanyjának és tisztellellettel fogadja édesanyja intó szavát, ugy mi is csak akkor vagyunk méltó'nak a mi katolikus egyházunknak s csak akkor érdemeljük meg, hogy a katolikus szent hit népfenntartó ereje megörvija az elűlledéstől eláruut székely népünköt, ha megbecsüljük egyházunk papjait, elnézzük netaláni emberi gyarlóságukat s főként, ha megfozadjuk s pontosan követjük is Isteni Mester nevében hozzánk intézett tanításukat.

A katolikus naggyűléseknek az ad különös diást, fényt, erőt és jelentőséget, hogy ezeken népünk ott láthatja a papéság élő főpásztorainkat is, az apostolok utódjait, kiknek felőlről adatott hatalom a mi lelkeink kormányzására.

Kérjük az ő apostolai áldásukat a mi székely népünk számára, hogy erőt lélekkel, tiszta családban, rendezett és fegyelmezett sorokban dolgozhassunk és közhetségünk a szebb jövőért!

A tanév kezdete a róm. kath. főgimnáziumban.

A csikszereai róm. kath. főgimnáziumban a Veni Sancte szep. 15-én lesz; 16-án a rendes előadások megkezdése. Az internatusba 14-én kell bevonulni. A bennlakók hozzanak szalmazsákot és asztalkendőket; s szalmazsák lehet üres is.

Szept. 13-án az I. oszt. felvételi vizsgájának folytatása és lezárása. Azon I. o. tanulók, akiknek a felvételi vizsgája 6-ra, vagy ennél jobbra sikerült (az eredmény meg tudható az igazgatósági irodában), már most iratkozzanak be. A 16-évi tan- és fenntartói, s a beiratási díjösszege együtt az I. oszt.-ban 1520 lei. A II-VII. osztályokban a féltévi díj be ratással együtt 2485 lei.

A beiratkozó tanulók a felvételi kérésre hozzanak 11 lei okmány és 1 lei repülőbélyeget. Az igazgatóság.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hír. Tusnádi Éltzes Gyula dr. egy. m. tanár, kormányfőtanasos Bilatonelléről Budapestre hazatérve, folyó hó 5-ével hátralevő 3 heti szabadságát társautazására fordítja. Utány Trienten át, az Adriai tengeren le Görögországig, Szpáto és Patras érintésével a messinai öblőn át Nápolyig.

A torinói botrány. Románia sportársadalmát a torinói botrány tartja igazolomban. Amint ismeretes, szeptember 1-én kezdődtek meg Torinóban a főiskolai világbajnokságok, amelyre meghívást kapott a romániai keresztény diákszövetség is. Minden áldost és előkésület megtörtént arra, hogy a világ főiskolásainak versenyén a romániai ifjúság sportélete is méltó módon képviselve legyen. És mi történt. Egy Rosculet nevű ur, akit nagy pénzzel kiküldtek Velencébe az augusztus hó 23-1 nemzetközi diákszövetség kongresszusára és megbízást sdtak neki, hogy ott intézze el a román főiskolásoknak torinói benevezését is, egyszerűen elhanyagolta mindent. Beleszédült ugy látszik a legunak városának napsütésébe és mindenre gondolt csak a kötelességére nem. Miután a kiküldetésére szánt pónt elköltötte, hazajött. Itthon még az utolsó pereg szédítette a versenyekre felkészült diákcsoportot. Az ellundulás pillanatában pedg kiült, hogy sem utlevélről, sem benevezésről gondoskodás nem történt. Így a versenyzők indulás előtt szákdödtek ki a vonatból. Egy másik csoport, amelyik Temesváron kellett volna csatlakozzon a Bukarestből induló főcsopathoz, még ma is várja Rosculeték érkeését. Természetesen az egész román csapat a legborányosabban lemaradt így a torinói versenyekről. És igen, az ilyen érték itt.

Házaság. Kajtas Anna Mária (Kosmák) és Pernersky Károly róm. kath. elemi iskolai igazgató tanító (Esztergom) folyó évi szeptember hó 2-án tartották esküvőjüket Koszórón. (Minden külön értesítés helyett.)

A felmott leányok Mária Kongregációjára júliusra tervezett — de akkor technikai okok miatt elmaradt szövőtanfolyamát október hó folyamán megkezdte. Mindazok, akik azon részt akarnak venni — szeptember 13-án esti 6 órakor a főgimnázium tanári szobájában tartandó megbeszélésre eljőnek sziveskedjenek, — ahol a tanfolyamra vonatkozólag részletes felvilágosítást kapnak.

Halalozás. Id. Ince Imre csikszereai bírtokos 77 éves korában, szeptember hó 6-án elhalt. Temetése 9-én volt, nagyrészt mellett. Elhunytat hét leánygyermekén kívül 29 unoka és 7 dédunoka gyászolja.

— Az állami nyomdák kapocsátásáról megtártuk már, hogy rendeleteket készírtettek ki a belügyminisiteri óirású, hogy a hatóságok mindenféle nyomtatványt csak tölük szerzhessenek ki be. Ország-szerte nagy megdöbbenést váltott ki ez a lelketlen intézkedés. Legutóbb a temesvári iparkamara tiltakozott ellene. A belügyminisiterhez részletes memorandumot terjesztett elő, mely szentesse be az állami nyomdák részéről beindított legiltasztességteleőbb konkurenciát. A marosvásárhelyi munkakamara szeptember hó 10-iki közgyűlése elé a tanács csiki tagjai hasonló értelmű memorandummal fordultak.

Veszedelesmes játék a fegyverrel. Berassa Mária 14 éves csángó leánya két hasonbortársával juhokat őrzött a Tarhvasason. A három gyermek játékaival töltötte az időt, amikor katona fegyverrel kősójük állított egy Vassl nevű 19 éves csángólegény. Vassl azzal kezdett szórakozni, hogy szerre a gyermekekre fogta fegyverét, amitől azok rettenetesen megijedtek és futásnak eredtek. A mikor a fegyvert Berassa Máriaa fogta eldördült és a szerencsétlen leánya jobb vállát áfúrta a golyó. A kisleányt a helyi kórházba szállították. A csendőrség nyomozást vezetett be az ügy tisztázására.

Elismátozás. A csikszereai egyetemi és főiskolai hallgatók 1933. augusztus 12-iki kertimul-tóságának tisztejövendelmét 15 186 leit a városi arak körből felkelt és a rendezőség tagjaiból választói bizottság tandisegélyképpen az albáb'aknak osztotta ki: Ferencz József joghallgató 1750 lei, Venczel László tanárjelölt 1500 lei, Erdélyi Sándor joghallgató 1750 lei, Boga Eva-Mária, Gál Antal, Kovács János, Mayer László joghallgatók 1000-1000 lei, Nagy Simon tanárjelölt 1000 lei, Schmidt János bakalareaut 1000 leit, Sprenez György bakalareaus 1000 leit, Christescu Vasile joghallgató 750 lei, Todea Román bakalareaut 1750 lei, Antal Gábor állatorvos-tanahallgató 500 lei, Csedő János joghallgató 500 lei, László Imre tanárjelölt 500 lei, Vécsey Gyula mechanikai és elektro-mosipari felsőiskolai hallgató 500 lei és könyvségélyképpen Zsók Ferenc foglaim. V. oszt. tanuló 186 lei.

Szabadlára helyeték az önként jelentkező gyergyóalfalusi „gyilkos”. A bünesetek krónikájában igen ritka, hogy egy belsmerésben lévő gyilkost szabadlára helyezzen az ügyesség. Anonban a tengeri kigyóvá dagasztott gyergyóalfalusi bünperben ez a furcsa eset is előfordult. Kötütdomaru, hogy az es ügyben hosszú marosvásárhelyi táblai nyelvés itélet után egy Koncsag Mihály nevű egyén jelentkezett a csikszereai ügyességben és előadta, hogy az Avéd dr. ellen elkövetett bombamerényletet ő és Pál Dénes hajtották végre. Ahoz a 16 évre itélt Barabás János dr.-nak semmi köze nincs. Szembebités során ilyen értelemben vallott Pál Dénes is. A fantasztikus vallomásokat kétkedve fogadta az igazságszolgáltatás és a buksresti semmitósáki itélet után, mely tudvalóleg helyben hagyta az előző fórumok iteleit, lát-szott, hogy Koncsag állításal nem fedik a valóságot. Ennek dacára a bünötét perrendtartás értelmében szabályszerű vizsgálót vesztett le a vizsgálóbíró, melyet a mult hét pnteken fejezett be. Az akták az ügyességre kerültek és szombatban reggel az ügyés már el is ejtette a vádat Koncsag ellen úgy, hogy este már alfaluba vacsorázott az önkéntes „gyilkos”.

Megszókkott a fogházból. A kora tavasszal Gyergyóban egymást érték a különböző lopások és betörések. Több hetes nyomos után a csendőrség letartóztatott egy Barabás Gergely nevű egyént, akiről a vallatás során nem kevesebb derült ki, minthogy gyilkosságért 13 esztendőre van elítélve és a nagy-enyedli fogházból szókkott meg. Az újabb büncelek-ményekért a csikszereai törvényessék előtt kellett volna felelnie és ezért a helyi ügyességi fogházban „szállásolták” el. Csütörtökön estig rendszeren viselte magát a nagytöltű bünöz. Ekkor sikerült a börtön udvarán elrejtőzködni és smikor elcsenvedezett minden, kerekét oldott. Mőhány óra mulva fedették fel a szőkkét. Az ügyesség széleskörű nyomozást vesztett be a vakmerő fegyenc kérésrekitése érdekében.

Ross üzetet a tolvajság. Egy hat tagból álló tolvaj-társaság hónapokon keresztül tartotta a legnagyobb vagyombizonytalanságban Gyergyóobákás környékét. Végül a banda egyik tagja csendőrkésre került és társait is elárulta. A törvényesség süneti tanácsa pnteken hozott itéletet az ügyben, melynek során Covasan Demeter, mint „veszté” egy évi, Chindea Simov, Topteanu János és Covasan Gábor „tagokat” 6-6 havi, míg Pupa Jánost és Covasan Jánost 1-1 hónapra börtönre itélte. Ezen kívül a „veszté” bünötét-sét még három évi hivatalvesztéssel toldotta meg. Az itélettel kapcsolatosan a vádlottak padján az a vélemény alakult ki, hogy az ügyés „előg onyhán” uszták meg és így nem felebbentek.

Rövid hírek. A Skoda ügy fellobbészal tárgyalás s Semmitósák október 10-re tüste ki — Moszka mellett leu-ahant egy személyszállító repülő a szerencsétlenül alkím-álva több oroszot vesztő térd felélt vesztette. — A budapesti János hegyen lévő Erásébet kitélt golyó bronz szobrák lameretlen tettesek ledöntötték, szétdarabolták és elszállították. — A torinói nemzetközi főiskolai versenyeken a magyar főiskolások hat világbajnokságot serezték. — A kolozsvári katonai repülődör egyik gépé gyakorlatosok kösben Aphidia fölélt leruhant. A gépen Teodoroscu és Berasan hadnagyok ültek, Berasan meghalt és a másik tiszt hadkötött. — Berekan a Cserás nevű erdőben meggyilkolták Monisar Gergely erdőőr-t. — Mikolce környékén ez év januárjában meggyilkolták Sajd-ávos köség öreg plebánját. A magyar csendőrség most elfogta a gyilkost Bepási Jánosát 20 éves rubane személyében.

Méhészet.

Méziismeret.

Méz-méz, teljesen mindegy! Minden méz csak méz! Az egyik is méz, másik is méz! Ilyen vagy ilyenebb kijelentések okozói kizárólagosan maguk a méztartalmók, kik saját terményüket sohasem osztályozták. — A kávé vásárló gazdaságnak nem mindenik egyforma. A rizet áruló kereskedő minden fajta tud valamit előnyt rákenni. A mézsáros ugyanegy marhából különféle árakat csinál. A borteremlő talán egy fajta szőlőből más és más minőségűeket állít elő, sőt a jó korcsmáros ugyanegy hardóból többfélét is árul. Csúpan a méztartalom az egyetlen a világon, kinek nincs első, második, vagy harmad osztályú árja kizárólagosan azért, mert mindenki a multban is a legtökéletesebbet törekedett előállítani.

Igen, így volt, de nincs ma így; mert e súlyos gazdasági helyzet, az olcsóbbra való törekvés kitermelte e téren is a selejtes anyagot. — Most nem első, második, harmad, hanem talán ötvened rangú áru is kerül a piacra. A közönség pedig nem akar foglalkozni a kérdéssel semmit sem, csúpan azt keresi, hogy hol lehet olcsóbban megvenni, dacára annak, hogy a közmondás szerint olcsó husnak hig a leve, tebát mindig gyanus.

Tekintettel arra, hogy ezen hét szűkebb esztendőnél is rosszabb termésű évben igen sok hamisítvány, éretlen méz, vagy tisztátalan termék van forgalomban, a fogyasztókkal mintegy kötelességet vélek teljesíteni akkor, midőn a méz leggyeszerűbb házi vizsgálatára néhány szóban utmutatást adok, már csak azért is, mert nem rendezkedhetünk arra be drága műszerekkel, fizikai vagy kémiai vizsgálatra sem terjeszkehdünk ki, de ha folyékony méz átlátszó, azaz a mögéje helyzetű tárgyak körvonalai világítás mellett tisztán láthatók, világos, vagy sötét legyen is ez, a színre vonatkozólag a méz kitágastalan. — Az átvilágított tárgy törést ne mutasson, azaz optikai csalódás ne legyen a mézen keresztül, ha csak az üveg nem hibás. — Hogy a méz világos, avagy sötét, nem fontos. Főkövetelmény, hogy tiszta, átlátszó, nem zavaros legyen. Ez különben kizárólagosan gusztagától függ, mert míg egyik ember a halvány sárga, másik ember a sötét sárga bori kedveli, de a vízszinű keresetnek egyáltalán nem mondható. Az is egyéni ízlés dolga s inkább az előbb érzett iz figyelendő meg, mert fontosabb, mint az utóbb.

A süriúségre vonatkozólag a leggyeszerűbb próba, ha a tele evőkanál mézet megfordíthatjuk a saját tengelye körül úgy, hogy abból semmi ki nem locssan. Megbízható kísérlet, ha a bekötött száju üveget felfordítjuk s megfigyeljük, hogy mennyi idő alatt száll fel benne a léghabok. Ha nagyon gyorsan megy, híg a méz, ha ellenben mintegy méltóságosan emelkedik, süriúsége ellen kifogás nem emelhető. Legbiztosabb azonban, ha a nyitott száju üveget lefordítjuk s figyeljük, hogy miként szívárog belőle ki a méz.

A méz értékes alkatrészeinek megállapítására azonban laboratoriumi vizsgálat, a vegyelemzés hivatott.

A jó méz cukrosodása nem lehet réteges. A becukrosodott mézet vízfürdőben kell telolvasztani, a vizet azonban 40 foknál nagyobbba hevíteni nem szabad, különben elveszti értékes termentum alkatrészeit. — Tűzhelynél felolvasztani soha sem kell. Ha nem sürgős a cseppfolyósítás, legszebben és legjobban elvégzi azt a napsugár. — Ha a frissen pergetett méz egy bizonyos ideig a tűző nap sugarainak van kitéve, sokat tisztul.

A lépes méz teljesen lefedett, hóhéher, áttetsző kell legyen. Virágpornak nyoma sem lehet benne. Mesterséges lép közfalra nem építhető s a fogyasztásra számtal lépes méz kizárólagosan a méhek szűz-sejt építménye.

A közönségnek egy bizonyos foku tartózkodása a pergetett mézzel szemben s ezzel ellentétben a lépes méz kereslete csak annyiban indokolt, mennyiben nem áll módjában mézszükségletét közvetlenül megbízható termelőnél beszerezni be.

Blénessy Károly.

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

A csikszeredai róm. kath. Egyházközség folyó év augusztus 27-én tartott közgyűlésén gondoktól ténykedésimmel kapcsolatosan ellenem elhangzott vádakat illetőleg egyelőre feleletés formájában a püspöki hivatalhoz adtam be folyamodványomat, ahol kértém az ügy elfogulatlan felfelvizsgálását. Amennyiben a bizonyított és a közelemény félrevezetésére ellenségeselmek bőséges anyagot nyújtó esen úgy a felebbezési fórum által nem rendeztetnék, illetve arra alkalmos mód minden érdek meggyújtására nem volna megjelölhető, úgy az ügy elbírálását a bíróság úján fogom folyamatba tenni.

A célmatlan és rosszulindultán félrevezetett közvélemény megnyugtására addig is, amíg ügyem valamelyes formában tisztázódni fog, kijelentem, hogy a Brassói Lapok folyó év szeptember 10-iki számában megjelent rágalmasó közleményt illetőleg sajtóparti fogok indítani.

Kérem a komoly közönséget, hogy ítélését az ügy tisztázásáig visszafogják függőben tartani.

Kelt Marurea Ciuc, 1933. szeptember 9.

Idősebb Dóczy János.

A „Csikszeredai Sport Club” tek. Intézőségének
M. P. Courea-Ciuc.

A folyó hó 3-án vasár nap déltán történtek felett, mely a sportpályán történt, sajnálatommal fejtem ki.
Marurea-Ciuc, 1933. szeptember 8-án.

BARTHA BALÁZS
Kolping Intéző.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tanító Urak!

Mindenütt Öröm

ábo-ét

fognak bevezetni, ahol a gyors és örömteli munkát szeretik!

Ujra engedélyezve a legolcsóbb és legjobb magyar ábc.

Tanítóknak árendeménnyel szállítja:

Márk István könyvkereskedése
Gheorgheni, jud. Ciuc és a Tanítók Önszolgálat Hivatala Oluj, Str. I. Maniu 5.,
valamint minden könyvkereskedő.

VÁKÁR, CSIKSZEREDA

könyvnyomda, könyv, papír-, író- és
rajzszerkereskedés, könyvkötészet
Bratianu uoca 56

Szülők figyelmébe!

Az iskolai év kezdete alkalmából tisztelettel van szorosom a n. é. közönség és szülők szives ügyelmébe ajánlani újonnan érkezett árukkal dúsan felszerelt

könyv-, írószer-, tan- és rajzszerkereskedésemet

Állandóan nagy raktár román és magyar tankönyvekben, legjobb minőségű körzők, könyv- és tolltartók, író- és rajzszerkek, kitűnő gyártmányú hegedők, hegedűhorok, hegedű-alkatrészek, festékek és festőszerek, valamint mindennemű iskolai felszerelési cikkben. Das választékban kaphatók irodalmi-észlelési cikkek, dísz- és ajándék művek, román és magyar ifjúsági iratok, izléses helybeli és művészeti kép lapok, irodalmi és zeneművek.

Könyvnyomdában minden e szakmába vágó munkát izlésre, esinos kivitelben, jutányos árak mellett a legrovidebb idő alatt készülek.	Könyvkötészetem elaváltja mindennemű iskolai, üzleti és más könyvek izlésre és olcsó bekötését és azok tartósságát garantálja.
--	--

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

MODELL KALAPOK

tíz naponként új formák olcsó árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készülnek mindennemű női kalapok elsőrendű anyag hosszadásával. Kalapok átalakítása a legrovidebb idő alatt.

Csikszereda, I. C. Bratianu (Gimnázium)-uoca 112. sz., a Sörház közelében.

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

MEGNYILT A

„LOTTE“

angol és francia

NŐI DIVAT-SZALON

ahol a legutolsó divat szerint készülnek

ruhák, kabátok és kosztümök.

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives pártfogását kéri:

Bálinth Béla, Csikszereda,
Bratianu-uoca 40. szám

Ösvegy F. J. Sándorné-féle ház.

Szellő árak! Pontos kiszolgálás!
Egy ügyes nő tanulóknak felvétetik.

KÜKÜLLÖMÉNTI BOR

literenkinti ára házhoz

a legolcsóbb 12 Lej

10-

A „ZÖLDFÁNÁL” CSIKSZEREDÁBAN.

Háló, ebédlő és iroda berendezések

a leggyeszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

mélyen leszállított árakkal beszereshető:

Nagy G. József asztalosnál, Zsögöd.

Megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre is.

Csikszentmártonon okt. 1-től kiadó 5 szobás kőház, üzlethelyiséggel és 25 hold b rtokkal. Értékezni lehet özv. Jakab Antalnéval Csiksomlyón. (C-ikm)

Siremléket, hadiemléket

és mind nemű köipari tárgya,
házi és külföldi márványból,
trachitból és különböző kővekből,

MALOMKÖVEKET

kemény terméskőből, eredeti
terv szerint, szakszerű kivitelben,
a legolcsóbban készít:—

Fancsali Bálint, köfaragómester

Szekelyudvarhelyt,

— a vasúti állomás mellett. —

Az 1934 évi fürdőszézon iparjogainak árlejtése

Tusnádfürdőn.

Tu nádfürdő igazgatósága felhívja mirdeműket, akik a fürdő területén valamely iparjogot az 1934 évi szézonra bérletre öhajtának, hogy z rre irásba i ajánlatukat 10% övadakkal együtt legkésőbb 1933 évi szeptember hó 14 ig az igazgatósági irodába benyújtsák szíveskedjének.

Kiadandó iparjogok és azok költségvetési díjai:

1	Erdősdő vendég ö bérlete és joga	L- i 30 000
2	1 mésztövezék bérlete és iparjoga	15 000
3	1 mésztövezék iparjoga helyiség nélkül	10 000
4	2 pénteg iparjoga, egyenként	10 000
5	5 zöldség- és gyümölcsrusal jog egyenként	1 000
6	3 vegyeskereskedési jog egyenként	3 000
7	1 csomaga és gyarmat ru üzlet	4 000
8	2 cipés műhely egyenként	2 000
9	1 cipészüzlet és műhely	4 000
10	2 férfi és női fodrászüzlet egyenként	8 000
11	2 cukrászda egyenként	3 000
12	2 női-zabó-műhely egyenként	3 000
13	2 férfi-zabó-műhely egyenként	3 000
14	2 bodega, melyekben kiföldni tilos egyenként	3 000
15	1 biff (hideg étel-k és csomagés)	2 000
16	3 bazár egyenként	5 000
17	1 parfumeria	3 000
18	1 I. oszt. vendég ö	10 000
19	2 II. oszt. vendég ö egyenként	5 000
20	2 I. oszt. panzió egyenként	5 000
21	5 II. oszt. panzió egyenként	4 000
22	5 III. oszt. panzió egyenként	3 000
23	8 korcsmajeg egyenként	2 000
24	2 szőnyeg és kőzimurka áruil jog, egyenként	1 500
25	2 cipő fanyrsi ö: jog, egyenként	1 000
26	Ücsel automaták kihelyezési joga	2 000
27	Banzin és olaj raktár jog	2 500

Az igazgatóség határozata értelmében az odaitt: iparjogok díjainak 50%-a azonnal b fizetendő, hátraleka pedig 1934 évi június hó 1-én esedékes váltóval fedezetendő.

Minden jogbérlet tartozik az igazgatóság ügyésze által megbeszeresett szerződést azonnal aláírni, melynek költsége és illetéke a jogbérlet terhel.

Tusnádfürdő, 1933 évi szeptember hó 4 én.

Sz. Cséh István, igazgató.

Rakettek és tenniszlapdák

nagy választékban kaphatók a

Vákár üzletben Csikszereda.

Ugyanott hurozást is vállalnak